

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Järla skola F-6 och Nacka musikklasser åk 4-6
Läsåret 26/27

1. SKOLANS UPPDRAG

Skolan har ett tydligt uppdrag och ansvar för att kontinuerligt arbeta med värdegrund. Det innebär att skolan ska förmedla och förankra respekt för mänskliga rättigheter och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I läroplanen (Lgr22) betonas att skolan ska gestalta och förmedla värden som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet och solidaritet.

Skolan ska upprätthålla ett målinriktat arbete för att aktivt främja elevers lika rättigheter och möjligheter. Inom ramen för detta arbete ska man på skolan arbeta **främjande** med att skapa bästa förutsättningar för trivsel, trygghet och likabehandling, **förebyggande** för att minimera risker för kränkningar samt **utredande och åtgärdande** i de fall kränkningar, trakasserier och diskriminering förekommer. Arbetet ska utgå från grundprincipen om allas lika värde och rättigheter kopplat till de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning och ålder. Arbetet ska följas upp och dokumenteras regelbundet.

Skolans värdegrundsuppdrag och likabehandlingsarbete regleras i skollagen och i diskrimineringslagen. Arbetet styrs även av Skolverket samt första kapitlet i läroplanen. Lgr 22 innehåller bland annat kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer vilket omfattar frågor om identitet, hälsa, jämställdhet och normer. Detta är en viktig del av vårt trygghetsskapande uppdrag. Arbetet med sexualitet och relationer ska främja elevernas hälsa och välbefinnande, bidra till förståelse för egna och andras rättigheter, förmedla betydelsen av samtycke, omfatta kunskaper om maktstrukturer kopplade till kön och heder samt utveckla elevernas kritiska förhållningssätt till framställningar av relationer och sexualitet i olika medier och sammanhang.

2. OM PLANEN

Syftet med denna plan är att tydliggöra hur vi på skolan har arbetat för att skapa trivsel och trygghet samt främja likabehandling för alla elever på skolan och hur vi planerar att göra det kommande läsår. Planen baseras på skolans och elevernas behov och beskriver även hur vi ska arbeta förebyggande och åtgärdande kring diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. I denna plan avser termen "skolan" framgent Järla skola och Nacka musikklasser åk 4-6.

Skolan arbetar på flera sätt för att kartlägga och utvärdera trivsel, trygghet och förekomst av kränkningar, diskriminering och trakasserier:

- Varje termin genomförs en övergripande trygghetsenkät för alla elever på skolan.
- Trygghetsfrågor lyfts kontinuerligt på mentorstiden, klassråd, elevråd, trygghetsråd, trygghetsteam, arbetslagsmöten samt elevhälsomöten.
- Varje månad genomförs en trygghetsrådslektion i samtliga klasser från årskurs F-6. Under lektionerna diskuteras gemensamma teman såsom demokratiska principer, trygghet och diskrimineringsgrunder. Efter lektionerna samlas representanter från Trygghetsrådet för att tillsammans gå igenom och samtala om vad som framkommit i de olika klasserna. Det

lägger grunden för prioritering av framtida trygghetslektioners upplägg samt kommande skolövergripande insatser på såväl förebyggande-, främjande- och åtgärdande nivå.

- Observationer på skolan utöver lektioner, tex. raster, utflykter, faddring och idrottsdagar.
- Kvartalsvisa, men även delvis veckovisa, analyser av aktuella kränkingsärenden genomförs av Trygghetsteamet för att planera kommande insatser
- Synpunkter från vårdnadshavare. Skolan träffar föräldrar via föräldramöten, utvecklingssamtal, mentorsmöten och föräldraråd.

Skolan har nolltolerans mot kränkande behandling. För att upprätthålla detta förhållningssätt är planen tidsbegränsad till ett läsår och revideras läsårsvis. Planen kan dock även vid behov revideras under läsårets gång då den ska vara ett aktuellt och levande dokument och ett verktyg för personalen i det gemensamma trygghetsarbetet. All personal som arbetar på skolan har ett ansvar att känna till och följa planen och den finns alltid tillgänglig för samtliga elever och vårdnadshavare att ta del av. Planen förankras utöver detta även med personal vid läsårsstart och konkretiseras i diverse trygghetsskapande rutiner som regelbundet går igenom.

3. VÄRDEGRUND & VISION

Skolans värdegrund vilar på Barnkonventionens artikel 2: *“alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras”*. På vår skola utgår vi från att varje elev är unik och har rätt att bli sedd, respekterad och ges likvärdiga möjligheter att utvecklas. Vår vision är att genom samarbete, hög professionalism och ett engagerat mentorskap säkerställa en utbildning av hög kvalitet, präglad av trygghet och studiero. På så sätt skapar vi de bästa förutsättningarna för varje elevs livslånga lärande och personliga utveckling.

I vårt dagliga arbete utgår vi från:

- **Eleven i fokus** - alla elever blir bekräftade och sedda varje dag. Vi lyssnar på och tar tillvara elevernas åsikter.
- **Trygghet och lärande** - vi har en tydlig struktur och rutiner som följs av alla. Vårt förhållningssätt är att alla elever är allas gemensamma ansvar.
- **Ett positivt och professionellt bemötande** - vi hälsar på alla vi möter, elever som vuxna, och vi gör vårt yttersta för att ge föräldrar relevant och tydlig information.

Vi tar starkt avstånd från, och jobbar aktivt mot, alla former av kränkningar och drivs av att skapa en miljö som präglas av hänsyn och ömsesidig respekt där alla också känner sig sedda och trygga. Skolan värnar dessutom om elevdemokrati och har skapat flertalet forum där elevernas röster och åsikter tas tillvara. Som elev ska du alltid ha tillgång till en vuxen och du ska bli lyssnad på samt tagen på allvar. Skulle kränkningar ske på skolan är det vuxnas ansvar att utreda, åtgärda, följa upp och förebygga att det återupprepas. Skolans arbete med kränkingsanmälningar justeras till 1 augusti 2026. Mer information om skolans nya arbetssätt finns att läsa under rubrik sju.

4. ANSVARSFÖRDELNING

Rektor

Det är rektors ansvar att

- se till att personal, elever och vårdnadshavare känner till att alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är förbjudna på skolan.
- se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja elevers lika rättigheter samt motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling utifrån alla diskrimineringsgrunder.
- en plan mot diskriminering och kränkande behandling upprättas och utvärderas årligen tillsammans med personal och elever.
- delegera arbetsuppgifter kopplat till skolans värdegrunds- och likabehandlingsarbete på personal-, elev- och ledningsnivå för att säkerställa hög kvalitet samt kontinuerlig uppdatering av rutiner och förhållningsätt att främja, förebygga och åtgärda kränkningar.
- om skolan får kännedom om att kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering förekommer se till att utredning görs och att åtgärder vidtas.
- se till att skolpersonal har ett system för att dokumentera anmäld eller upptäckt kränkande behandling, trakasserier och diskriminering och de åtgärder som vidtagits.
- kontakta andra myndigheter vid behov, men även i syfte att främja gott samarbete mellan exempelvis skola, polis och socialtjänst.
- bemöta elever, kollegor och vårdnadshavare på ett respektfullt sätt.

Lärare och övrig skolpersonal

Det är lärares och övrig skolpersonals ansvar att

- läsårsvis läsa och följa skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som hen förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likabehandling.
- se till att åtgärder vidtas då kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering misstänks, anmäls eller upptäcks.
- dokumentera upprepad eller allvarlig kränkande behandling, trakasserier och diskriminering och de åtgärder som vidtas samt bevaka att utredda fall följs upp på ett adekvat, rättssäkert och rutinmässigt sätt.
- bemöta elever, vårdnadshavare och kollegor på ett respektfullt sätt.

- genom sitt förhållningssätt, språkbruk och agerande vara förebilder som aktivt främjar likabehandling och trygghet, samt konsekvent agera vid varje form av kränkning utifrån skolans princip om nolltolerans mot kränkande behandling.

Elever

Det är alla elevers gemensamma ansvar att

- påtala om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering förekommer på skolan.
- bemöta elever och personal på ett respektfullt sätt.

5. BEGREPPSDEFINITIONER

Kränkande behandling avser handlingar som kränker en människas värdighet, men som inte har något samband med de sju diskrimineringsgrunderna. Kränkningen kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Kränkningarna kan vara synliga och handfasta likväl som dolda och subtila. De kan utföras direkt mot personen eller via exempelvis telefon och internet. Kränkande behandling kan till exempel uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysiskt våld. Kränkningar kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen men kan även vara systematiska och återkommande och benämns då som mobbning eller upprepade kränkningar.

Mobbning innebär en upprepade negativ och kränkande handling där någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan person skada och obehag.

Diskriminering innebär att någon missgynnas av skäl som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna *kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder*. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som diskriminerar. I skolan är det huvudman eller personal som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse. Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. Man kan också i vissa fall diskriminera genom att behandla alla lika, så kallad indirekt diskriminering. Med detta menas att någon missgynnas genom till synes neutrala regler eller arbetssätt men som i praktiken missgynnar en elev av skäl som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier är beteenden av sexuell karaktär som kränker en elevs värdighet. Det kan exempelvis handla om ord, gester, beröring, blickar eller spridning av bilder och meddelanden.

6. FRÄMJANDE OCH FÖREBYGGANDE ARBETE MOT KRÄNKNINGAR, DISKRIMINERING OCH TRAKASSERIER

Det **främjande arbetet** syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde och ska bidra till en miljö där elever känner sig trygga och kan utvecklas. Främjande arbete ska ske kontinuerligt i verksamheten och nå ut till alla skolans elever. Personal ska ta hänsyn till främjande åtgärder i planeringen, utformandet och utvärderingen av lektioner och aktiviteter under hela dagen.

Det **förebyggande arbetet** handlar om att avvärja risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling där sådana risker identifierats. Genom kartläggningar görs analyser om vilka åtgärder som skolan behöver göra för att avvärja all form av kränkande behandling. Såväl personal som elever involveras och arbetet ska ske på individ-, grupp- och organisationsnivå.

Trygghetsenkät

Resultaten av läsårets trygghetsenkäter tyder på fortsatt hög trivsel och trygghet i skolan bland våra elever. Kommentarer kring otrygghet handlar främst om vägen till och från skolan och om omklädningsrummet som upplevs mindre tryggt. Det är ibland högljutt och rörigt och det tas även upp att det är obekvämt att vara naken inför andra elever. Fastighetsskötarna har tillsammans med skolledningen sett över omklädningsrummen och Trygghetsteamet har gjort omfattande felanmälningar för att åtgärda fysiska otrygghetskapande faktorer. Detta är något skolan behöver arbeta vidare med för att öka elevernas trygghet.

Känslan av att vara trygg i matsalen är hög även om matsalen regelbundet återrapporteras som stressig på grund av begränsad tid och stökig miljö. Det här har Trygghetsteamet fokuserat ytterligare på under detta läsår genom att implementera ett Matlandslag. Schemaändringar och fortsatta dialoger kring matro och miljö i matsalen sker löpande. I läsårets trygghetsenkät har matsalsmiljön, efter flertalet förändringar under ledning av Matlandslaget, fått ökad positiv feedback. Eleverna uttrycker att de känner sig tryggare i matsalen än tidigare. Trygghetsenkäten har varit, och fortsätter vara, en bra metod för att mäta elevernas upplevelse av sin skolvardag.

Ett tidigare fokusområde har varit att förbättra upplevelsen av att *“det finns vuxna ute på rast som kan hjälpa mig”*. Detta har regelbundet lyfts inom Trygghetsteamet som arbetat löpande med detta, tex. genom att revidera och påminna om de gemensamma förhållningsreglerna som gäller vid rastvärdsskap. All pedagogisk personal har schemalagda rastvärdspass och under året har det tydliggjorts vart personal bör placera sig för att öka vuxennärvaron där barnen befinner sig.

Resultatet av genomförda trygghetsenkäter visar att alla skolans elever inte känner till att skolan har en plan mot diskriminering och att alla inte heller vet vad vuxna egentligen gör när det sker kränkningar. Trygghetsteamet har därför varit delaktiga i att revidera en tidigare elevanpassad presentation för detta i syfte att göra processen tydligare (se bilaga 1). Skolan behöver fortsätta påminna alla elever om skolans trygghetsarbete och Trygghetsteamet kommer be samtliga mentorer att till det nya läsåret även sätta upp den elevanpassade versionen i alla klassrum.

Elevdemokrati och inflytande

Enligt Barnkonventionens artikel 12 har alla barn rätt att få uttrycka sin mening och påverka sitt liv. På skolan prioriterar vi därför elevdemokrati och ett led i det arbetet är skolans Trygghetsråd.

Trygghetsrådet består av två elevrepresentanter från varje årskurs F–6. Trygghetsrådet leds av skolkuratoren tillsammans med en representant ur skolans Trygghetsteam, och träffas ett antal gånger per termin för att ta upp frågor och teman som rör trygghet och trivsel på skolan. Exempel på teman är språkbruk, konflikthantering, rasism och samtycke.

Elevernas beskrivningar av hur de har det på skolan samt deras idéer till förbättringar tas tillvara som en mycket viktig del i att utveckla skolans trygghetsarbete. Trygghetsteamet och Trygghetsrådet arbetar specifikt med uppdraget att leda det arbetet, men för att kunna ha ett levande och framgångsrikt trygghetsarbete för hela skolan behövs allas deltagande. Genom att ha ett Trygghetsråd säkerställer vi ytterligare barnens rätt och möjlighet att få vara delaktiga i att utforma sin skolvardag utöver de klassråd, elevråd och matråd som genomförs på skolan. Genom de olika forumen kan elevernas kollektiva uppfattning av sin skolmiljö fångas upp. Det som lyfts i de olika råden och Trygghetsteamet förankras hos övriga elever och personal på skolan för att säkerställa allas möjlighet till delaktighet, inflytande och ansvar. Kurator och biträdande rektor tar vidare information till elevhälsoteamet vid behov.

7. ÅTGÄRDANDE ARBETE MOT KRÄNKNINGAR, DISKRIMINERING OCH TRAKASSERIER

Det **åtgärdande arbetet** sker regelbundet inom skolans samtliga verksamheter. Det gäller allt ifrån omedelbara åtgärder vid pågående kränkning och kännedom om sådant som strider mot skolans regler, som operativa insatser som tillsätts efter analys av kartläggningar, enkäter eller feedback från de elevdemokratiska råden eller vårdnadshavare.

Vi har anmält fler kränkningar än föregående läsår, något som underlättar våra möjligheter att samla in fakta om elevernas skolvardag. Skolan betonar regelbundet vikten av att utreda de ärenden som inkommer då denna del är essentiell. Vi behöver parallellt med detta fortsätta att informera eleverna om vikten av att berätta om incidenter för vuxna i syfte att kunna hjälpa den utsatte, öka skolans trygghet samt öka elevernas förtroende för de vuxna på skolan. Inför det kommande läsåret 26/27 har en ny lag antagits av Riksdagen gällande hanteringen av kränkningar som kommer påverka skolans arbete framöver. För att inte gå miste om elevers uppfattning av trygghet är Trygghetsrådet, trygghetsenkäterna, klassråd och elevråd viktigare än någonsin. Likväl som tilliten till vuxna blir mer och mer avgörande för att på riktigt kunna förstå hur elevernas skolvardag ser ut. Med bakgrund av detta kommer Trygghetsteamet under läsåret prioritera att göra sina stödjande insatser mer lättillgängliga för pedagogisk personal då tidigare erfarenheter är att kränkningsanmälningar varit utmanande för personal att genomföra.

Den 1 augusti 2026 träder de nya bestämmelser i skollagen i kraft. Förhoppningen är att ytterligare stärka elevers rätt till en trygg skolmiljö fri från kränkande behandling och trakasserier. Enligt de nya bestämmelserna ska *“all personal aktivt uppmärksamma och motverka kränkande behandling”*. Tidigare bestämmelser inkluderade även personals skyldighet att skyndsamt informera rektor om kränkningar samt skriva kränkningsanmälningar. Det som förändras är att skolpersonalens skyldighet att anmäla kränkande behandling till rektor nu enbart gäller i vissa situationer. Det gäller om personalen får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för allvarlig eller upprepad kränkande behandling (exempelvis mobbning), allvarliga eller upprepade trakasserier eller sexuella trakasserier. Skyldigheten gäller i samtliga fall där ett barn anser sig

utsatt för kränkande behandling av ett annat barn, vuxen eller någon i personalen. Om en elev anser sig ha blivit utsatt för allvarlig eller upprepad kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier ska en kränkningsanmälan upprättas skyndsamt. I samband med att en anmälan initieras ska inte personal ta ställning till om det har skett en kränkning. Det är elevens egna upplevelse som styr huruvida incidenter ska ses som allvarliga eller upprepade. Det är viktigt att poängtera att den vuxna som sett, upptäckt eller hört om allvarliga eller upprepade kränkningar, tillsammans med elevens mentor, fortsatt är skyldiga att utreda, åtgärda och följa upp händelserna både i praktiken och skriftligt i skolans system för kränkningsanmälningar. Det som förändrats är enbart skyldigheten att informera rektor vid varje tillfälle där kränkningen inte anses vara allvarlig eller upprepad. En skriftlig anmälan behöver heller inte skrivas eller skickas till huvudman i det fall kränkningen inte anses vara allvarlig eller upprepad.

Den nya lagen ställer höga krav på skolans arbete i början av läsåret för att förebygga att kränkningar riskerar att "hamna mellan stolarna". Vid osäkerhet kommer personal inledningsvis att hänvisas till tidigare rutiner kring konflikt och kränkning. Syftet är att säkerställa att skolan fullt ut tar sitt ansvar för elevernas trygghet inom ramen för den nya rutinen.

Åtgärder vid konflikt/kränkning, elev mot elev

1. **UPPTÄCK OCH STOPPA:** Elever uppmanas att berätta för vuxna om konflikter och kränkningar som sker. All personal som upptäcker eller blir uppmärksam på en konflikt/kränkning ska genast ingripa och stoppa.

(OBS! Om den utsatta eleven upplever att kränkningen var av allvarlig eller upprepad karaktär ska personal som uppmärksammat händelsen, tillsammans med elevens mentor, upprätta en kränkningsanmälan och informera rektor. En kränkningsutredning ska skyndsamt inledas och vårdnadshavare ska informeras. De samtal som följer med inblandade ska då dokumenteras. Se vidare åtgärdstrappa för kränkningar, bilaga 1).

2. **UTREDNING:** Den personal som uppmärksammar konflikten/kränkningen ska informera elevernas mentorer och tillsammans med mentor genomför enskilda samtal med inblandade elever för att ta reda på vad som hänt.
3. **ÅTGÄRDER och UPPFÖLJNING:** Mentor och inblandade elever planerar därefter för åtgärder, genomförande och uppföljning. Vårdnadshavare ska informeras. Exempel på åtgärder: be om ursäkt, fortsatta samtal med inblandade, stöd av skolkurator/psykolog, möten med vårdnadshavare, minimedling (om händelsen är att se som en konflikt mellan jämbördiga elever), stöd av Trygghetsteamet. Detta steg kan upprepas.
4. **UPPFÖLJNING:** Kränkningen har upphört efter steg 3 = ärendet är färdighanterat och kan anses vara avslutat. Fortsatta kränkningar = gå vidare till steg 5.
5. **FORTSATT HANTERING OCH ÅTERKOPPLING TILL SKOLLEDNING:** Om konflikterna/kränkningarna inte upphör trots arbete i steg 3 informeras skolledning och en kränkningsanmälan upprättas (kränkningen har nu utvecklats till upprepad kränkande behandling). Se åtgärdstrappa för vidare stöd.

Flera parallella vägar är möjliga härifrån. Trygghets- och elevhälsoteamet kan informeras och stötta vid behov och nya åtgärder likt exemplen i steg 3 bör initieras. Åtgärder, genomförande och uppföljning dokumenteras regelbundet i den kränkningsanmälan som upprättats. När

kränkningarna upphört kan kränkingsutredningen avslutas. Det är rektor som beslutar när detta kan ske. Huvudman informeras vid initierad, uppdaterad och avslutad utredning.

Åtgärder vid kränkning vuxen (medarbetare, vårdnadshavare) mot elev

1. Om en vuxen kränker en elev så talar personal enskilt med barnet och om det är aktuellt även med den vuxne.
2. Skolledning informeras alltid.
3. Skolledning har samtal med den vuxne. Händelsen dokumenteras som tillbud (gäller medarbetare). Åtgärder och uppföljning genomförs.
4. Vid upprepade tillfällen kontaktas personalstrateg (HR) och eventuellt fackförbund (gäller medarbetare). Polisanmälan kan ske.

8. TRYGGHETSTEAMET

På skolan finns ett Trygghetsteam som träffas regelbundet med uppdraget att planera, samordna och leda skolans systematiska trygghets- och likabehandlingsarbete. Trygghetsteamet ansvarar för att skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling hålls uppdaterad, aktuell och förankrad i skolans verksamheter. Teamet leder också elevernas Trygghetsråd och verkar för att stärka elevernas delaktighet och inflytande. Arbetet för att säkerställa att alla elever har en trygg, inkluderande och respektfull skolmiljö fri från kränkande behandling sker genom att Trygghetsteamet kontinuerligt identifierar riskområden och därefter planerar såväl främjande som riktade insatser. Trygghetsteamet på skolan består av representanter från arbetslagen, fritids, skolledning och elevhälsa. Under läsåret etablerades även Matlandslaget efter att eleverna i återkommande forum lyft behovet av att utveckla matsalsmiljön. Matlandslaget fungerar som en särskild arbetsgrupp inom Trygghetsteamet med fokus på skolans matsalsmiljö. Gruppen består av köksansvarig, fritidssamordnare och skolkurator. Syftet med Matlandslaget är att långsiktigt stärka trygghet, trivsel och struktur i matsalen genom både förebyggande och operativa insatser.

9. UTVÄRDERING AV TRYGGHETSARBETET LÄSÅRET 25/26

Skolövergripande trygghetslektioner

Inför läsåret hade Trygghetsteamet tagit fram en skolövergripande bas med värdegrundslektioner. Syftet var att på ett snabbt sätt kunna sprida materialet till skolans pedagogiska personal, för att dessa i sin tur med enkelhet skulle kunna genomföra lektionerna i klass. Huruvida lektionerna användes i praktiken vet vi inte. Flera personer inom den pedagogiska personalen har dock uppskattat tillgängligheten av sådana lektioner. Skolan skulle även införa en återkommande språkbruksvecka i november där lektioner och material skulle arbetas fram. Detta genomfördes inte. Andra områden, såsom rasism och matsalsmiljön, prioriterades istället även om dialog kring språkbruk regelbundet tagits upp under trygghetslektionerna och diskuterats på Trygghetsrådet.

Nytt trygghetsrådskoncept

Det är Trygghetsteamet som organiserar elevernas Trygghetsråd månadsvis. Under läsåret 25/26 implementerades ett nytt arbetssätt. Årskursanpassade trygghetslektioner genomfördes istället i klasserna med fokus på dialog kopplat till klassens aktuella upplevelser av månadens tema.

Trygghetsrådsrepresentanten har i sin tur tagit med sig diskussionsunderlaget till Trygghetsrådsmötena. Syftet med det nya upplägget var att på ett systematiskt sätt kunna följa skolans trygghetsläge, ta tillvara elevernas perspektiv samt vid behov föra frågor vidare till Trygghetsteamet, elevhälsan och skolledningen för vidare åtgärder. Det tidigare upplägget uppnådde inte önskad delaktighet och förankring i klasserna, vilket motiverade förändringen av upplägg. Utvärderingen av det nya konceptet visar att både elever och personal uppskattat det nya upplägget. Det har också gett Trygghetsteamet bättre insyn i vad eleverna tycker.

Rastverksamhet

Rastverksamheten skulle fortsätta arbetet med mer styrda lekar på lekplanen samt möjlighet till lugnare återhämtande aktiviteter på alla raster, framförallt för mellanstadiet. Resultatet av läsårets trygghetsenkäter visar att eleverna märkt av och uppskattat de nya rastinslagen. Flertalet elever som tidigare inte kunnat sysselsättas eller ens velat spendera rasten utomhus gör nu det. Vi kommer att fortsätta med de lyckade exemplen med lugnt kreativt skapande, musik, spel och pyssel. Tanken är också att på sikt starta ett utvecklingsarbete kring en raststudioverksamhet i syfte att ytterligare möta enskilda elevers behov av återhämtande styrda och fria rastaktiviteter. Ett skolgårdsprojekt i samarbete med Nacka kommuns ungdomsjobbare har även genomförts under sommaren där elever fått delta och ge önskemål.

Övriga insatser

Delar av Trygghetsteamet har arbetat tillsammans med arbetslaget i åk 1 för att möta den feedback som framkommit kring vuxennärvaro och trygghet på avdelningen. Uppdraget initierades även utifrån en analys som visade att åk 1 var överrepresenterade bland skolans kränkingsärenden. Arbetet har haft som syfte att stärka tryggheten för eleverna samt att förebygga kränkningar genom ett mer närvarande och samordnat vuxenstöd, särskilt vid övergångar och på fritids.Handledning av personalgruppen samt observationer i verksamheten genomfördes. Utifrån detta formulerades förslag på insatser. Parallellt arbetade skolkuratoren med eleverna i syfte att stärka deras egna känsloreglerande- och konfliktlösande förmågor. Delar av elevhälsan tillsammans med kommunens stödteam genomförde även en längre insats inom arbetslaget för åk 3. Anledningen var då såväl elever, vårdnadshavare och personalgruppen själva uttryckt stödbehov för att kunna främja ökad trygghet och studiero på avdelningen. Insatsen präglades av handledning kring metoden PBS (positivt beteendestöd) och bidrog till en tryggare och lugnare elevgrupp som uttryckte ökad lyhördhet hos personalen.

10. PRIORITERADE OMRÅDEN FÖR LÄSÅRET 26/27

Diskrimineringsgrund etnisk tillhörighet

Ett av våra prioriterade områden framåt är arbetet med diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet. Kartläggningar från tidigare läsår visar att denna diskrimineringsgrund är överrepresenterad i skolans kränkingsärenden. Vi ser därför ett tydligt behov av att intensifiera och vidareutveckla insatser inom detta område, med fokus på att öka medvetenheten, stärka det förebyggande arbetet och aktivt implementera operativa insatser för att motverka diskriminering.

Trygghetsteamets uppdrag

Vidare ska Trygghetsteamets uppdrag tydliggöras, och samarbetet kring trygghetsarbetet behöver förankras ytterligare. Syftet är att skapa en gemensam förståelse för ansvar, arbetssätt och rutiner

samt att säkerställa att trygghetsarbetet blir en integrerad och levande del av hela verksamheten. För att åstadkomma detta behöver vi uppdatera våra rutiner samt göra informationen kring Trygghetsteamets arbete och möjligheter att hjälpa till mer lättillgänglig för personal och elever.

Skolans fadderverksamhet

Vi vill också utveckla fadderverksamheten på skolan till att bli ett mer aktivt och kontinuerligt inslag under hela läsåret. Faddringen ska inte enbart vara kopplad till enstaka aktiviteter, såsom Järladagen, utan även inkludera återkommande samarbeten under exempelvis temadagar och trygghetslektioner. Detta förväntas bidra till ökad sammanhållning på skolan, stärka elevernas relationer över årskurserna och skapa en mer inkluderande och trygg skolmiljö. Detta planerar vi att genomföra med stöd av mentorer och fritidspersonal för att på ett enkelt sätt integrera faddringen i etablerad fritidsverksamhet och redan pågående värdegrundsarbete i klassrummet.

Mobilförbud

Skolan har sedan innan inarbetade rutiner kring mobil- och skärmanvändning och vi kan se i trygghetsenkäter och andra mätningar att antalet nätbaserade kränkningar på skolan varit låg under läsåret. Flera ytterligare förändringar har beslutats under våren på både lokal- och nationell nivå, och i och med detta har skolan påbörjat arbetet med nya rutiner kring mobilanvändning, frånvaro, enklare kränkingsanmälningar och nya formuleringar gällande ordningsregler. Nedan följer en kort beskrivning av skolans kommande arbete med mobilförbud.

Från och med den 1 augusti 2026 införs ett nationellt mobilförbud i grundskolan. Förbudet är tänkt att kunna bidra till en lugnare och mer fokuserad lärmiljö samt minska risken för kränkningar kopplade till sociala medier, exempelvis fotografering utan samtycke och spridning av bilder eller kommentarer. I praktiken innebär mobilförbudet att elevernas mobiltelefoner ska vara avstängda och lämnas in så snart de kommer in på skolans område, även innan undervisningen startar på morgonen. Förbudet gäller under hela vistelsen på skolan, inklusive raster och fritidsverksamheten. Skolan är sedan tidigare mobilfri, men det nya nationella förbudet på Sveriges grundskolor kräver delvis nya och uppdaterade rutiner för insamling, förvaring och återlämning av mobiltelefoner framöver - inte minst innan tillsynsansvaret egentligen träder i kraft på morgonen. Detta ställer krav på skolan att organisera mottagandet av elever på morgonen på ett nytt sätt, säkra förvaring samt tydliggöra ansvarsfördelning av återlämnande av digitala skärmar i både skola och fritids. Det nationella mobilförbudet kommer vara en del av det förebyggande arbetet mot diskriminering och kränkande behandling även om skolan redan innan förbudet träder i kraft har välfungerande mobilregler och få digitala skolrelaterade kränkningar.

Övriga planerade insatser under läsåret

DrumPower är en musikbaserad gruppaktivitet för skolklasser som syftar till att stärka sociala färdigheter, förebygga konflikter och skapa en tryggare skolmiljö. Det är ett våldsförebyggande och gruppstärkande värdegrundsarbete där eleverna får testa på att ge och ta plats i grupp. Kort beskrivet innebär DrumPower att

- elever deltar i musikimprovisation på trummor, rollspel och kreativa övningar för att utforska teman som konflikt, våld och utanförskap.
- lektionerna leds av utbildade musikterapeuter tillsammans med klassens lärare, en gång i veckan under tolv veckor.

- fokus ligger på samarbete, empati, självförtroende och känsloreglering - samtidigt som eleverna får uppleva glädje och gemenskap genom rytm och musik.

Under höstterminen har skolan tecknat en överenskommelse med organisationen Musikbojen som, tillsammans med skolan, kommer genomföra Drumpower som insats med två klasser. Målet är att stärka elevernas sociala kompetens, öka tryggheten i klassen och ge eleverna verktyg att hantera konflikter på ett konstruktivt sätt. Denna insats utgör en del av skolans kommande riktade trygghetsarbete med en utvald lågstadie- och mellanstadieklass. Planering och utformning av uppdraget har representanter från elevhälsan planerat med utgångspunkt i tidigare upptäckta behov i respektive klass.

Skolan planerar även att i verksamhetsplanen för det nya läsåret prioritera arbetet med positivt beteendestöd på bred front inom skolans samtliga verksamheter. Detta kommer påverka skolans trygghetsarbete under läsåret och fler insatser kommer implementeras succesivt.

BILAGOR

1. [Åtgärdstrappa](#) - Rutin för när en elev kränker en annan elev
2. [Konsekvenstrappa](#) – Rutin för när en elev bryter mot skolans regler
3. [Skolregler](#) – Regler som elever förväntas följa på skolan
4. [Förväntansdokument](#) – Sammanställning av förväntningar mellan vårdnadshavare och skola för god samverkan